

Universitetet
i Stavanger

NORSK HOTELLHØGSKOLE

BACHELOROPPGAVE

STUDIUM:

Reiselivsledelse

OPPGAVEN ER SKREVET INNEN FØLGENDE

FAGOMRÅDE: høyere utdanning; studenters
persepsjon; overgang til arbeid; stress;
arbeidserfaring; praksis

ER OPPGAVEN KONFIDENSIELL? Nei

TITTEL: Overgangen mellom universitetet og arbeidslivet: Forventninger, erfaringer og bekymringer til studenter innen reiseliv- og hotelledelse fra Norge.

ENGELSK TITTEL: The university-work transition: Expectations, experiences, and concerns of undergraduate tourism and hospitality students from Norway.

FORFATTER: Paul Christian Alcantara Sayo			VEILEDER: Lukasz Andrzej Derdowski
Kandidatnummer:	Studentnummer:	Navn:	
5542.	256021	Paul Christian Alcantara Sayo	

Overgangen mellom universitetet og arbeidslivet: Forventninger, erfaringer og bekymringer
til studenter innen reiseliv- og hotelledelse fra Norge.

Paul Christian Alcantara Sayo

Universitetet
i Stavanger

Bacheloroppgave i reiselivsledelse (20 studiepoeng)

Norsk hotellhøgskole

16.05.2022

Forord

Denne oppgaven har studenter som midtpunkt, og en av de største årsakene for valget er på grunn av egne erfaringer med studiet. Det å være student på Norsk Hotellhøgskole under Reiselivsledelse har lært meg masse, både om kunnskap i mange ulike fagområder, og om akademisk skriving. Selv om mye har vært bra under studieforløpet, har jeg vært spent, stresset, og ikke minst bekymret for hva som venter etter uteksaminering. Derfor vil jeg med denne oppgaven, undersøke hva som kan ligge bak dette, og om andre studenter fra NHS deler noen av de samme tankene og følelsene.

Jeg vil gjerne takke mine venner fra bachelorstudiet som alltid er til stede, enten for å ha en studie økt sammen, eller for å finne på noe annet for å frigjøre tankene fra bacheloroppgaven. Jeg vil også si takk til min familie som alltid er tilgjengelige, og har vært god moralsk støtte gjennom hele oppgaven. Vil spesielt takke min bror for å være en støttende romkamerat, og har bidratt til motivasjon til å skrive oppgaven. Jeg vil i tillegg takke veileder Ph. D Lukasz Derdowski, for å hjelpe meg komme i gang med oppgaven, og for å gi tips og veiledning gjennom hele semesteret. Jeg vil til slutt med stort hjerte takke alle de studentene fra NHS bidratt med å ta undersøkelsen. Uten data å innhente, hadde det vært umulig å forske på noe som helst.

Abstract

This bachelor thesis examines students from the Norsk hotellhøgskole's thoughts about entering working life, especially negative emotions during the course of study.

The problem presented in the thesis is: **"What perceptions, thoughts, and concerns do students from Norsk hotellhøgskole have about the transition from university to working life, and what can this be due to?"**.

A quantitative survey was conducted in the form of an electronic questionnaire. The respondents responded to various statements about experiences during the course of study, and to what extent they are correct. The students were asked various questions about themselves, and factors were investigated that may be the reason the respondents answer as they do. The factors are linked to previous work experience, demographics, which year they go, and the choice of study. Due to the fact that the Norwegian Hotel Academy offers two studies, Hotel Management and Tourism Management, any common features and differences between the respondents' answers have been investigated.

The results show how important work experience can be for students' perception of the transition from university to working life. A desire to implement an internship arises among the students, and various positive and negative aspects of the internship and work experience are being discussed in the text.

Sammendrag

Denne bacheloroppgaven undersøker studenter fra Norsk hotellhøgskole sine tanker om det å gå ut i arbeidslivet, spesielt negative følelser under studieforløpet.

Problemstillingen fremstilt i oppgaven er: **«Hvilke persepsjoner, tanker, og bekymringer har studenter fra Norsk hotellhøgskole om overgangen fra universitetet til arbeidslivet, og hva kan dette skyldes?»**.

Det ble gjennomført en kvantitativ undersøkelse i form av et elektronisk spørreskjema.

Respondentene svarte på ulike påstander om opplevelser i studieforløpet, og i hvilken grad de stemmer. Det ble stilt ulike spørsmål om studenten, og man undersøkte ulike faktorer som kan være årsaken til hvorfor respondentene svarer som de gjør. Faktorene knytter seg opp mot tidligere arbeidserfaring, demografi, hvilket års trinn de går, og valg av studium. På grunn av at Norsk hotellhøgskole tilbyr to studium, Hotelledelse og Reiselivsledelse, har man undersøkt eventuelle fellestrekk og ulikheter mellom respondentene sine svar.

Resultatet viser hvor viktig arbeidserfaring kan være for studentenes persepsjon på overgangen fra universitet til arbeidsliv. Et ønske om implementering av praksisplass kommer frem hos studentene, og det blir drøftet ulike positive og negative sider ved praksisplass og arbeidserfaring.

Innholdsfortegnelse

Forord	1
Abstract	1
Sammendrag	1
Tabell og figurliste	1
1. Innledning	1
2. Teori	2
2.1 NHS sine studier	2
2.2 Betydningen av arbeidserfaring	3
2.3 Teori om praktisk erfaring - Praksis plass	4
2.4 Koronapandemien	6
3. Metode	7
3.1 Deltakere	7
3.2 Prosedyre.....	9
3.3 Målinger	10
3.4 Kritisk refleksjon	11
4. Resultat	13
4.1 Akademisk engasjement og innsats	13
4.2 Bekymring og stress mellom studiene	14
4.3 Arbeidserfaring	16
4.4 Relevant arbeidserfaring	17

4.5 Ekstra tester.....	18
4.6 Studenters tanker om Norsk Hotellhøgskole	19
5. Diskusjon	22
5.1 NHS sine studier mot hverandre	22
5.2 Arbeidserfaring	23
5.3 Praktisk erfaring.....	25
5.4 Korona-pandemiens påvirkning.....	27
6. Konklusjon	29
6.1 Videre undersøkelser	29
7. Litteraturliste	30
8. Vedlegg	33

Tabell og figurliste

Figur 1. Oversikt over deltakerne.	8
Figur 2. Akademisk engasjement og innsats.....	13
Figur 3. T-test av Bekymring og stressnivå av studiene på NHS.	15
Figur 4. T-test av Bekymring og stressnivå - Arbeidserfaring sammenlignet med hverandre	16
Figur 5. T-test av Bekymring og stressnivå - Relevant arbeidserfaring	17
Figur 6. ANOVA test om NHS.....	19
Figur 7. Oversikt over gjennomsnittsvar av spørsmål om NHS.	20
Figur 8. Tiltak for å gjøre studentene forberedt.....	20
Figur 9. Levenes test.....	33

Figurene har blitt laget selv i Excel, og kommer fra tall som er importert fra spørreundersøkelsen, inn til IBM SPSS Statistics.

1. Innledning

Denne bacheloroppgaven er skrevet av Paul Sayo, som er student ved Reiselivsledelse. Min intensjon med denne teksten er å undersøke bachelorstudenter ved Norsk hotellhøgskole sine tanker om overgangen fra universitetet til arbeidslivet. Dette er for å kartlegge de negative følelsene som studentene opplever, i tillegg til å forstå hvilke tiltak instituttet kan gjøre for å gjøre studenter klare for arbeidslivet, og om studentene kan gjøre noe selv for å endre resultatet. For å få inn data om studentene, ble en kvantitativ metode valgt, og studentene svarte på en anonym spørreundersøkelse. Spørreskjemaet består blant annet av demografi, studentenes tanker om egen innsats, og diverse spørsmål om tanker og følelser angående det å gå ut i arbeidslivet.

Problemstillingen som man ønsker å finne ut av i oppgaven, er **«Hvilke persepsjoner, tanker, og bekymringer har studenter fra Norsk hotellhøgskole om overgangen fra universitetet til arbeidslivet, og hva kan dette skyldes?»**

Man ønsker å utforske hvilke faktorer som kan ha noe å si for svarene på studentene, og eventuelle funn som kan være interessant for NHS som institutt å gjøre forske videre på. Derfor blir det gjort en utforskende dataanalyse (explorative data analysis) for å undersøke dataen som blir samlet inn.

2. Teori

I dette kapitlet blir det presentert det teoretiske rammeverket for oppgaven. Man har undersøkt ulike teoretiske aspekter som har blitt brukt som faktorer, for å senere analysere resultatet og se diverse sammenhenger.

2.1 NHS sine studier

Reiselivsledelse er et studium som blir tilbudt på Universitetet i Stavanger (UiS), under instituttet Norsk hotellhøgskole (NHS). Studiet tilbyr læring alt fra turisme, markedsføring, økonomistyring, serviceledelse, prosjektledelse, og mer (Universitetet i Stavanger, 2022). I nettsida til UiS beskriver de at "mulighetene er med andre ord svært varierte for de som har den kompetansen studiet utstyrer med" (Universitetet i Stavanger, 2022). I forhold til mange andre studier, leder ikke uteksaminering av reiselivsledelse til noe spesifikk jobb etterpå.

Hotelledelse er et studium som også blir tilbudt av NHS. Det foregår parallelt sammen med Reiselivsledelse, og deler cirka 2/3 av fagene i studieprogrammet sitt. Etter uteksaminering, får hotelledelse studenter en grad i en bransje som er spesifikk. På grunn av hvor generell reiselivsledelse er som studieprogram, er det nødvendigvis ikke like lett å finne jobb for utdanna reiselivsledere, sammenlignet med hotelledere. Reiselivsledelse gir så varierte muligheter, at det kan lede til at vedkommende føler seg usikre på hva de skal gjøre etter de uteksaminerer, og kan lede til bekymring og stress. Har studentene fra disse to studiene derimot de samme holdningene når det kommer til å fullføre graden, og tanker om å gå ut i arbeidslivet etter uteksaminering? Har de åpenbare forskjellige opplevelser gjennom studieforløpet, og er det andre faktorer som påvirker svarene? Har de ulike syn på studieprogrammet sitt? Disse synspunktene er det man ønsker å utforske videre på i denne teksten.

Gjennom hele prosessen av å finne teori som er relevant for hotell- og reiselivsstudenter og deres tanker bak overgangen mellom universitetet og arbeidsliv, finner man ut at temaet har blitt gjort lite forskning på. Det finnes derimot teori som er relevant for av overgangen mellom universitetet og arbeidsliv, som handler om studenter fra andre studium. García-Aracil, Monteiro og Almeida sin artikkel forsker også på noe lignende (García-Aracil et al., 2021). Artikkelen har fokus på studenter fra et offentlig portugisisk universitet innenfor økonomi, samfunnsvitenskap, og juss, istedenfor studenter fra reiselivsledelse og hotelledelse. De forsker også på overgangen til arbeidslivet, men artikkelen spisser seg mer om studentenes persepsjoner på hvor klar de er for overgangen til jobb etter uteksaminering. Med tanke på at man stiller respondentene av undersøkelsen spørsmål om demografi og ulike opplevelser de har hatt arbeidslivet, kan man bruke spørsmålene og påstandene som faktorer for å finne ut det har en påvirkning på respondentenes svar. Det blir også tatt i bruk andre artikler som spisser seg mer om arbeidserfaring, praksisplass, studenters negative følelser, og andre relevante tema som en student kan relatere seg til.

2.2 Betydningen av arbeidserfaring

Kvantitativ undersøkelse fra García-Aracil et al. forteller at *“Work-related experiences using methodological and practical competencies are perceived by students to make them feel better prepared for work and so if we wish to make them feel better prepared, we need to ensure that we give this sufficient attention”* (García-Aracil et al., 2021, s 58). Det vil si at for å få studentene til å føle seg mer forberedt for arbeidslivet, må man sørge for at studentene påtar seg arbeidserfaring, eller annen erfaring knyttet opp mot arbeidsliv.

Ifølge en britisk studie fra 2002 av Brennan et al., gir arbeidserfaring relatert til studiet i høyere utdanning, en positiv effekt på å finne seg jobb etter uteksaminering (Brennan et al., 2002, s. 17). Jo mer relevant arbeidserfaring man hadde, jo mer positiv effekt ga det.

I denne samme studien fra Brennan et al., fant de funn av negative sider av arbeidserfaring. Når studenter utsatte seg for store mengder med arbeidserfaring som var ikke-relatert til studiet, resulterte det i en negativ effekt i å finne jobb etter uteksaminering (Brennan et al., 2002, s. 19).

I en annen studie fra Upstate New York, undersøker Peltz et al. arbeidstimer og mental helse til studenter. Et ofte oversett område av stress i studentenes liv, er jakten om å ha deltid- eller fulltidsjobb under studiet. Selv om å jobbe samtidig som man studerer kan hjelpe studentene til å bedre tidshåndtering og dekke kostnadene under studieforløpet, gir jobb også dem utfordringer. De økte arbeidstimene påvirker studentene søvn og mental helse negativt (Peltz et al., 2020, s. 3). Jobb ved siden av studiet kan øke nivå av stress, og påvirke akademisk prestasjon (Peltz et al., 2020, s. 4).

For å få studentene til å påta seg arbeidserfaring relevant for reiseliv, er praksis i studieforløpet en måte å gjøre alle studentene kjent med arbeidslivet de har mulighet til å ha etter uteksaminering.

2.3 Teori om praktisk erfaring - Praksis plass

García-Aracil sin artikkel får også frem andre funn, og de nevner at «*The data in this study reinforce the importance of including practical experience in study programmes, to promote a more positive perception of their preparedness for the workplace*» (García-Aracil et al., 2021, s 58). De forklarer at gjennom deres forskning, får de frem at praktisk erfaring er viktig i studieprogram, for å få en positiv persepsjon på hvor klar de er til arbeidslivet. En

forutsetning er at ved innførelse av en form for praksis i reiselivsledelse og hotelledelse, kan det forbedre studentenes persepsjon på hvor klar de er til å gå ut i arbeid. Ifølge en guidebok om læreplass og praksisplass, forteller den at lære- og praksisplass spiller en sentral rolle i å hjelpe yngre mennesker i en mer problemfri overgang fra skole til jobb (European Commission, 2013). Begge former for praktisk erfaring øker yngre menneskers sannsynlighet for å finne seg arbeid, gjennom å påføre seg arbeidsrelaterede ferdigheter og erfaringer. Spørreundersøkelsen EU-wide REFLEX, estimerer at arbeidserfaring relatert til studiet gir en 44% større sjans for å finne seg en jobb rett etter uteksaminering (European Commission, 2013). Muligens den mest studerte formen for praktisk erfaring, er de som gjennomføres i sammenheng med høyere utdanningskurs. Spesielt de med studie-relatert erfaring, påvirker sjansen for å ansettelse og inngangslønn positivt (Stewart et al., 2021, s. 36).

Det finnes også noen negative sider med å ha praksisplass i studieforløpet. En studie fra India viser at 46% av respondenter etter praksisplass, har negative intensjoner med å velge hotell som deres karrierevalg, og nesten alle studentene har denne intensjonen direkte grunnet erfaringer med praksisplass (Ghosh & Jhamb, 2021, s. 291). En annen studie fra samme artikkel får frem en mangel i karriereberedskap imellom studenter i hotelledelse (hospitality students). Undersøkelsen viser at 59% er skeptiske om karriereintensjoner i hotell, grunnet urealistiske forventninger, dårlige arbeidsforhold, og lite lederskap og tilsyn under praksisperioden (Ghosh & Jhamb, 2021, s. 291).

For å undersøke om praksisplass under studieforløpet er noe studenter ønsker, har man i slutten av denne undersøkelsen stilt studentene et spørsmål, om tiltak som NHS kan gjøre for å forbedre overgangen for dem.

2.4 Koronapandemien

Koronapandemien var et utbrudd av den smittsomme sykdommen covid-19, som skyldes av viruset sars-CoV2. Pandemien har hatt sine oppturer og nedturer gjennom årene. 12. mars 2020 er datoen myndighetene valgte å iverksette tiltak for å begrense smittespredningen. Mange tjenesteytende kunne ta opp næringen i sommeren 2020, og ansatte kom tilbake på jobb. Derimot, ble befolkningen preget av en andre smittebølge i høsten 2020. I våren 2021 ble det også satt rekorder i antall smittede daglig. I utgangen av det året derimot, hadde 70% av befolkningen fullvaksinert (Tjernshaugen et al., 2022). I øyeblikket denne oppgaven blir skrevet, har Norge i 2022 fått en gjenåpning, og samfunnet er ikke påvirket av pandemien i noe som helst grad.

Siden de ulike studentene ved NHS har blitt påvirket av pandemien på ulike måter, og i ulike tidspunkt, kan det være interessant å se om svarene fra spørreundersøkelsen er annerledes fra de som går første året i forhold til de som går tredje året.

3. Metode

Som student ved NHS er det mange tanker angående hva man skal gjøre etter studiet. Jeg ønsker derfor å finne ut av om flere av medstudentene innenfor reiseliv- og hotelledelse har samme tanker om å fullføre studiet, og hvilke bekymringer de har om fremtiden sin. For å samle inn informasjon fra mest mulig studenter, ble valget å gjennomføre en kvantitativ undersøkelse. Datainnsamlingen ble gjennomført ved hjelp av en spørreundersøkelse med forhåndsoppstilte svaralternativer, med noen få spørsmål der man kan svare fritt. Studentene som ble stilt spørsmål kunne enten gå Reiselivsledelse eller Hotelledelse, og studenter fra 1. året til 3. året kunne svare.

3.1 Deltakere

Utvalget ble totalt 91 stykk som valgte å starte på undersøkelsen. 8 stykk valgte å ikke fortsette på undersøkelsen etter å ha nylig begynt på den, og ble fjernet fra datasettet slik at 83 stykk gjenstår i utvalget. Noen respondenter valgte å ikke fullføre hele undersøkelsen, men antall respondenter på de ulike punktene er oppgitt i figur 1. Gjennomsnittsalderen av deltakerne 25.4 år (standardavvik=6.2 år). 64 stykk (77%) av deltakerne identifiserte seg som kvinner, og 20% menn. 34 stykk (41%) går Reiselivsledelse imens 49 stykk (59%) går Hotelledelse. Litt over halvparten av studentene (54%) var i et forhold, hadde samboer, eller var gift, imens resterende 46% var enslige. Oversikt over de ulike deltakernes demografi er satt opp i en tabell, som kan bli sett i figur 1 markert i grått. De ulike påstandene er sortert etter farge for å skille de ulike temaene fra hverandre. Blått er akademisk engasjement og innsats, lilla er glede, gul er negative følelser som bekymring og stressnivå, og grønn er de variablene knyttet opp mot studentenes tanker om NHS sin innsats.

Deskriptiv Statistikk					
	Antall	Min.	Maks.	Gjennomsnitt	Standardavvik
Alder (i år)	83	19	49	25.36	6.23
Kjønn, 0=Kvinne, 1=Mann	81	0	1	0.21	0.41
Studieretning 0=Reiselivsledelse, 1=Hotelledelse	83	0	1	0.59	0.49
Sivilstatus, 0=Enslig, 1=Partner	82	0	1	0.54	0.50
Far med høyere utdanning 0=Nei, 1= Ja	79	0	1	0.37	0.49
Mor med høyere utdanning 0=Nei, 1= Ja	80	0	1	0.51	0.50
Nåværende/tidligere jobb relatert til reiselivsledelse? 0=Nei 1 =Ja	76	0	1	0.62	0.49
Hvor lenge har du hatt arbeidserfaring? (i år) 10=10år+	80	0	10	6.48	2.85
Deltakelse i forelesninger	77	1	5	2.84	1.20
Engasjement i forelesninger	78	1	5	2.29	1.13
Interaksjon med forelesere	78	1	5	2.19	1.09
Ekstra arbeid i tillegg til det som blir lært bort i forelesningene	78	1	5	2.32	1.11
Individuell læring	78	1	5	3.65	1.03
Kvalitet på individuell arbeid	78	1	5	3.53	1.03
Kvalitet på gruppearbeid	78	1	5	3.65	1.05
Jeg gleder meg til å bli ferdig med å studere.	75	1	5	4.21	1.02
Jeg er bekymret for å ikke finne meg en jobb etter fullført bachelorgrad.	75	1	5	2.95	1.56
Jeg er bekymret for å ikke finne meg jobb som er relevant for studiet etter fullført bachelorgrad.	75	1	5	3.05	1.51
Jeg føler på et stort press i det å finne en fulltidsjobb rett etter studiet.	75	1	5	3.25	1.59
Tanken på å bli ferdig med studiet stresser meg.	75	1	5	2.73	1.55
Tanken på en fulltidsjobb etter studiet stresser meg.	75	1	5	2.96	1.56
Under studieforløpet, så har jeg hatt tanker om å droppe ut av studiet.	75	1	5	2.29	1.57
Jeg føler at Norsk Hotellhøgskole bryr seg om studentene sin fremtid etter bachelorgraden.	74	1	5	2.73	1.16
Jeg synes at Norsk Hotellhøgskole gjør nok for å forberede studentene til en fremtidig karriere etter fullført bachelorgrad.	74	1	5	2.66	1.22
Valid antall	65				

Figur 1. Oversikt over deltakerne.

Noen spørsmål hadde respondenten valget om å ikke svare på spørsmålet, dersom de syntes det var for sensitivt å svare på. Andre respondenter som har svart «vet ikke», er ikke tatt med i tabellen. I påstandene som respondenten svarer på i undersøkelsen, tar vedkommende stilling til i hvilken grad påstanden stemmer. Det tas i bruk en skala fra 1 til 5, som kalles en Likert skala (Malt & Grønmo, 2020). Siden Likert-skalaen går fra 1 til 5, er medianen på 3. For eksempel, vil det si at dersom gjennomsnittet på respondentene sitt svar er over verdien 3, er respondentene mer enig med påstanden. Svarer de derimot under verdien 3, lener de seg mer på uenig-siden.

3.2 Prosedyre

Spørreundersøkelsen ble laget og gjennomført på SurveyXact, som er et verktøy for spørreundersøkelser som studenter fra Universitetet i Stavanger får tilbudt.

García-Aracil, Monteiro og Almeida sin artikkel ble brukt aktivt under forberedelse av spørreundersøkelse, og oppsett av oppgaven (García-Aracil et al., 2021). Artikkelen handler om studenters persepsjon på hvor beredt de er for overgangen til jobb etter uteksaminering, og inkluderer studenter fra økonomi, samfunnsvitenskap, juss og ingeniørlinja. Påstandene brukt i spørreskjemaet om akademisk engasjement og innsats er hentet fra García-Aracil et al. sin artikkel, for å sammenligne de portugisiske og de norske studentene. Derimot, har det blitt gjort noen unntak der man har valgt å ikke ta med visse spørsmål fra artikkelen, på grunnlag av at spørsmålene ikke blir forståelsesfulle for deltakerne når det blir direkte oversatt til norsk. Påstander om bekymring og stressnivå til studenter, har blitt formet på egenhånd.

Måten som noen av spørsmålene i undersøkelsen ble formet, bruker veldig lik metode som Soo Yeon Kim og Yoong Soon Shin har brukt i sin artikkel om overgangssjokk for sykepleierstudenter (Kim & Shin, 2019). De er brukt som en mal for hvordan man kan sette opp spørsmål som deltakere må svare i en Likert-skala (Malt & Grønmo, 2020).

Datainnsamlingen startet 10.04.2022, der man begynte å dele ut undersøkelsen. Første og viktigste plass brukt for deling av undersøkelsen, er Facebook gruppen «NHS- Norsk Hotellhøgskole – studenter», som er en gruppe av organisasjonen NHSU. Deretter ble undersøkelsen delt ut i egne Facebook grupper for klassetrinnene, som hotelledelse 1. til 3. trinn, og reiselivsledelse 2. og 3. trinn. På grunn av begrensninger med forbindelser, fikk man ikke samlet inn data direkte fra gruppa til reiselivsledelse 1. året. Spørreskjemaet ble også delt ut direkte på campus på Ellen og Axel Lunds bygg, som er NHS sitt bygg. På grunn av

påskeferie, ble spørreskjemaet kun delt ut til få studenter på campus. Spørreskjemaet kunne bli gjennomført ved å skanne en QR-kode på et ark som er printet ut, med et introduksjonsbrev vedlagt. Det ble også sendt e-post til hovedkontoret og til instituttleder om ønske om tips og hjelp til å dele rundt undersøkelsen, men endte opp med liten respons tilbake.

3.3 Målinger

Under første del av spørreundersøkelsen ble det stilt forskjellige spørsmål for å finne de forskjellige demografiene til de som gjennomfører undersøkelsen. Figur 1 viser de ulike egenskapene til deltakerne.

Andre del av spørreundersøkelsen ble det stilt spørsmål om arbeidserfaring som studenten har hatt, lenge de har hatt arbeidserfaring, og om hvilke planer de har etter endt studie.

Tredje del av spørreundersøkelsen består av påstander om studentens akademiske engasjement. Her blir de bedt om å svare fra en Likert-skala 1= Ikke i det hele tatt, til 5 = Veldig mye. Spørsmålene som blir stilt her er i sammenheng med studentens egne persepsjoner av læring, der de selv vurderer i hvilken grad påstanden stemmer. Spørsmålene handler om deltakelse, engasjement og interaksjon i forelesninger, og om ulik vurdering av innsats i både individuell og gruppearbeid.

Fjerde del av spørreundersøkelsen består av påstander om bekymringer, følelse av press, ulike stressfaktorer som studenten opplever, og om de har vurdert å droppe ut av studiet. Her blir også en Likert skala tatt i bruk, der 1 = uenig, og 5 = enig.

Siste del handler om studentenes tanker om NHS som institutt, og om deres innsats om å forberede studentene. Likert skala er tatt i bruk her også, der 1 = uenig, og 5 = enig. I tillegg

til å velge hvilke tiltak de tenker at NHS burde innføre for å forbedre dagens situasjon, får de muligheten til å legge inn en kommentar på andre tiltak som kan hjelpe NHS med å forberede studentene.

3.4 Kritisk refleksjon

En svakhet med undersøkelsen, er valget av forskningsmetode. Ved å gjennomføre en kvantitativ undersøkelse, får man kun dekket studentenes personlige og detaljerte svar gjennom svaralternativer ved å analysere dataen opp mot hverandre. Noen av svaralternativene har åpen tekstboks der man kan legge inn mer utfyllende svar, men det er ikke noe alle benytter. Derimot, hvis man hadde tatt valgt å bruke kvalitativ undersøkelse som forskningsmetode, for eksempel intervju, kunne man undersøkt i detaljer hvorfor folk er bekymret eller stresset for overgangen til arbeidslivet.

Utvalget er på 83 stykk, og en svakhet med undersøkelsen er at antall studenter som har gjennomført undersøkelsen er begrenset, og antall respondenter man kan analysere dataen av kunne vært høyere. Å ikke ha et stort nok utvalg, kan gjøre at tallene ikke blir like nøyaktig som ved et større utvalg. At det er mindre studenter fra første og andre trinn, kan gjøre at tallene fra dataanalysen ikke er representative nok for hvert trinn. At utvalget er begrenset gjør at man finner assosiasjoner, men ikke direkte årsak og virkning. En årsak for at respondentene ikke fullfører undersøkelsen, er på grunn av størrelsen. Spørreskjemaet består av 30 spørsmål, og ifølge Johannessen et al. sin erfaring er det rundt cirka 30 spørsmål et spørreskjema blir omfattende og vanskelig å håndtere (Johannessen, et al., 2016, s. 276). En annen årsak kan være at temaet ikke fanger interessen til vedkommende i sosiale media.

En undersøkelse fra Nayak et al. viser at deres respondenter ikke foretrakk elektroniske spørreskjema, og syntes at åpen-tekst spørsmål er lang og lite avslørende (Nayak, et al., 2019, s.32). Ingen forskjeller ble funnet under synspunkt for sensitiv informasjon. En styrke med kvantitativ metode er at et elektronisk spørreskjema kan gjøre det lettere, fortere, mer interessant, og mer avslappende å ta i bruk, i forhold spørreskjema på papir, eller "face to face" undersøkelser (Nayak, et al., 2019, s.32). Forskningsmetoden er hensiktsmessig når man skal undersøke fenomener som ikke er forsket så mye på. Siden det finnes manglende teori knyttet opp mot reiseliv- og hotelledelse og studentenes overgang, passer metoden bra (Johannessen, et al., 2016, s. 28). En annen styrke er at ved kvantitativ undersøkelse kan gi et bredere omfang på flere respondenters syn, i forhold til et intervju med mindre antall personer. Det sparer også forskeren for tid, for eksempel at man slipper å foreta personlige intervju, og å transkribere intervjuet på etterkant. Flere harde tall blir brukt, og gjør datasettet simpelt å observere og registrere (Johannessen, et al., 2016, s. 33).

De forskjellige enhetene tatt fra García-Aracil er direkte oversatt til norsk, og har samme Likert-Skala fra 1 til 5. Dette gjør det lett å sammenligne tall og gjennomsnitt mellom studentene fra de to ulike landene. Med tanke på at enhetene fra studien er direkte oversatt fra engelsk til norsk, kan noe bli tapt i oversettelsen. Dermed kan tolkningen til deltakerne være annerledes, noe som kan må tas i betraktning under sammenligning av datasettene.

4. Resultat

Gjennom å analysere spørreundersøkelsen som har blitt sendt ut, har man kommet frem til disse resultatene. Det har blitt foretatt flere T-tester for å sammenligne to ulike grupper, for å forske på om ulike faktorer har en påvirkning på studentenes svar.

4.1 Akademisk engasjement og innsats

Garcia-Aracil tall

Konsept	Variabel i spørreskjemaet	Mean	Standardavvik	Minimum	Maksimum
Akademisk engasjement/innsats	Deltakelse i forelesninger	4.21	0.89	1	5
	Engasjement i forelesninger	3.54	0.93	1	5
	Interaksjon med forelesere	3.56	0.86	1	5
	Ekstra arbeid i tillegg til det som blir lært bort i forelesningene	3.53	0.91	1	5
	Individuell læring	3.83	0.81	1	5
	Kvalitet på individuell arbeid	3.94	0.64	1	5
	Kvalitet på gruppearbeid	3.93	0.70	1	5

NHS sine tall

Konsept	Variabel i spørreskjemaet	Mean	Standardavvik	Minimum	Maksimum
Akademisk engasjement/innsats	Deltakelse i forelesninger	2.84	1.20	1	5
	Engasjement i forelesninger	2.29	1.13	1	5
	Interaksjon med forelesere	2.19	1.09	1	5
	Ekstra arbeid i tillegg til det som blir lært bort i forelesningene	2.32	1.11	1	5
	Individuell læring	3.65	1.03	1	5
	Kvalitet på individuell arbeid	3.53	1.03	1	5
	Kvalitet på gruppearbeid	3.65	1.06	1	5

Figur 2. Akademisk engasjement og innsats

Ved å direkte se på gjennomsnittet og sammenligne dem opp mot hverandre, ser man tydelig at respondentene fra NHS har et tilstrekkelig mindre gjennomsnitt på svarene sine, enn de portugisiske studentene fra García-Aracil sin artikkel. Selv om NHS sine tall er betraktelig mindre, er det verdt å nevne at deres persepsjon på individuell læring og gruppearbeid har høyere gjennomsnitt, enn deres innsats i forelesninger.

På akademisk engasjement og innsats, er gjennomsnittsvaret alt fra 3.53 på det laveste, til 4.21 på det høyeste. For å sammenligne de ulike instituttene, har NHS 2.19 på det laveste, og 3.65 på det høyeste. Resultatet viser en at NHS legger mindre innsats i studiene sine enn de fra Portugal.

Standardavviket er også ulik hverandre, der studentene fra NHS har et standardavvik over 1 på hvert punkt, og har en større spredning mellom hver respondent. På grunn av begrenset tilgjengelighet på datasettet til García-Aracil et al., står det til hinder for å gjennomføre andre analyser for å sammenligne de to gruppene.

4.2 Bekymring og stress mellom studiene

På spørsmålene om bekymring og stressnivå til studentene, ønsker man å finne ut forskjeller mellom de ulike gruppene, og om det ble oppdaget noen funn. Først ønsker man å sammenligne Reiselivsledelse og Hotelledelse, for å se om valg av studium påvirker svaret til respondentene.

T-test				
	Studieretning	Antall	Gjennomsnitt	Standardavvik
Jeg er bekymret for å ikke finne meg en jobb etter fullført bachelorgrad.	Reiselivsledelse	29	3.07	1.580
	Hotelledelse	46	2.87	1.558
Jeg er bekymret for å ikke finne meg jobb som er relevant for studiet etter fullført bachelorgrad.	Reiselivsledelse	29	3.41	1.547
	Hotelledelse	46	2.83	1.465
Jeg føler på et stort press i det å finne en fulltidsjobb rett etter studiet.	Reiselivsledelse	29	3.59	1.476
	Hotelledelse	46	3.04	1.632
Tanken på å bli ferdig med studiet stresser meg.	Reiselivsledelse	29	3.03	1.500
	Hotelledelse	46	2.54	1.559
Tanken på en fulltidsjobb etter studiet stresser meg.	Reiselivsledelse	29	3.24	1.573
	Hotelledelse	46	2.78	1.548
Under studieforløpet, så har jeg hatt tanker om å droppe ut av studiet.	Reiselivsledelse	29	2.34	1.610
	Hotelledelse	46	2.26	1.570

Figur 3. T-test av Bekymring og stressnivå av studiene på NHS.

Etter å ha satt opp en T-test på IBM SPSS Statistics, får man opp gjennomsnittsvaret på studenter fra Reiselivsledelse, og fra Hotelledelse studenter opp imot hverandre. Når man sammenligner gjennomsnittsverdien opp imot hverandre, er det synlig at studenter fra Reiselivsledelse har en større verdi enn de fra Hotelledelse på alle påstandene. I tabellen er det grønne markerte området den lavere verdien av de to (noe som er positivt), imens den røde er det høyere gjennomsnittet. Differansen i gjennomsnitt strekker seg fra 0.08, helt til 0.58. Det ble foretatt en Levenes test, som hører til T-testen. Levenes testen undersøker om det finnes like varianser i datasettet, og kan bli sett i figur 9 i vedlegg. I dette tilfellet var Sig. over 0.05 på alle påstander i tabellen, noe som tilsier at det er en homogen varians mellom svarene til Reiselivsledelse og Hotelledelse. Total sett har begge studiene middels svar som er rundt 3, men siden Reiselivsledelse svarer over 3 på alle punkter om negative følelser, så trekker det ned for helheten. Siden Hotelledelse har flere respondenter, blir det kombinerte gjennomsnittet med begge studiene ikke trukket ned så mye, som man ser i figur 1 markert i

gul. Det er verdt å nevne at studentene har en lav rate på ønsket om å droppe ut av studiet, og det knapt er noen differanse mellom svarene fra de to studiene.

4.3 Arbeidserfaring

Antall år med arbeidserfaring var også et spørsmål som ble stilt i spørreskjemaet for å undersøke om studentenes arbeidserfaring kunne påvirke resultatet. En ny T-test ble laget for å sammenligne to grupper opp imot hverandre.

T-test				
	Arbeidserfaring	Antall	Gjennomsnitt	Standardavvik
Jeg er bekymret for å ikke finne meg en jobb etter fullført bachelorgrad.	0 til 6 år arbeidserfaring	39	3.05	1.503
	7 år og mer arbeidserfaring	33	2.88	1.654
Jeg er bekymret for å ikke finne meg jobb som er relevant for studiet etter fullført bachelorgrad.	0 til 6 år arbeidserfaring	39	2.90	1.447
	7 år og mer arbeidserfaring	33	3.15	1.584
Jeg føler på et stort press i det å finne en fulltidsjobb rett etter studiet.	0 til 6 år arbeidserfaring	39	3.46	1.430
	7 år og mer arbeidserfaring	33	3.00	1.732
Tanken på å bli ferdig med studiet stresser meg.	0 til 6 år arbeidserfaring	39	3.00	1.451
	7 år og mer arbeidserfaring	33	2.42	1.640
Tanken på en fulltidsjobb etter studiet stresser meg.	0 til 6 år arbeidserfaring	39	3.00	1.522
	7 år og mer arbeidserfaring	33	2.73	1.567
Under studieforløpet, så har jeg hatt tanker om å droppe ut av studiet.	0 til 6 år arbeidserfaring	39	2.33	1.611
	7 år og mer arbeidserfaring	33	2.12	1.453

Figur 4. T-test av Bekymring og stressnivå - Arbeidserfaring sammenlignet med hverandre

Siden antall svar relatert til arbeidserfaring var skjevfordelt, er de delt opp i to spesifikke grupper. Gruppene består av studenter med 6 år og mindre arbeidserfaring, og studenter med

7 år og mer arbeidserfaring. T-testen får frem at de med mindre arbeidserfaring svarer høyere i skalaen, enn de mer erfarne respondentene. Differansen strekker seg fra -0.25, til 0.58 som høyeste differanse. Den ene påstanden som skiller seg ut i forhold til de andre, er «bekymring for å finne seg jobb som er relevant for studiet etter fullført bachelorgrad».

For å finne ut om all arbeidserfaring er relevant i prosessen med å finne ut studenters bekymring, stress, og tanker i overgangen, ønsker man å undersøke om studenten har reiselivsrelatert arbeidserfaring, og om resultatet blir annerledes hvis man har relevant erfaring.

4.4 Relevant arbeidserfaring

T-test				
Er denne jobben reiselivsrelatert?		Antall	Gjennomsnitt	Std. Avvik
Jeg er bekymret for å ikke finne meg en jobb etter fullført bachelorgrad.	Nei	26	3.15	1.617
	Ja	43	2.79	1.521
Jeg er bekymret for å ikke finne meg jobb som er relevant for studiet etter fullført bachelorgrad.	Nei	26	3.04	1.509
	Ja	43	2.93	1.534
Jeg føler på et stort press i det å finne en fulltidsjobb rett etter studiet.	Nei	26	3.19	1.698
	Ja	43	3.23	1.525
Tanken på å bli ferdig med studiet stresser meg.	Nei	26	2.50	1.581
	Ja	43	2.84	1.526
Tanken på en fulltidsjobb etter studiet stresser meg.	Nei	26	2.50	1.726
	Ja	43	3.09	1.394
Under studieforløpet, så har jeg hatt tanker om å droppe ut av studiet.	Nei	26	1.92	1.383
	Ja	43	2.37	1.604

Figur 5. T-test av Bekymring og stressnivå - Relevant arbeidserfaring

De som har jobb ved siden av studiet, har enten svart ja eller nei på om de har en jobb som er reiselivsrelatert, for å finne ut om studentene ved studiet har relevant arbeidserfaring i forhold til sitt studium. På grunn av det finnes to ulike studier på NHS, bruker man ordet «reiselivsrelatert», med tanke på at hotelledelse også er relatert til reiseliv. I forhold til andre T-tester, viser tabellen i Figur 5 at studentene har ulik tanker på forskjellige punkter. De med reiselivsrelatert jobb har mindre bekymringsnivå om å finne seg jobb etter studiet, uavhengig av jobben er relevant for studiet eller ei. De uten reiselivsrelatert jobb derimot har mindre stressnivå om å fullføre studiet, og å finne en fulltidsjobb De uten studium-relatert jobb har også større tanker om å droppe ut av studiet, selv om verdien enda er lav. Begge gruppene svarer likt på om de føler på et press på å finne fulltidsjobb etter uteksaminering.

Denne tabellen skiller ikke på antall år med arbeidserfaring, og er kun gruppert etter om de har en jobb som er relatert til reiseliv eller ei.

4.5 Ekstra tester

Det ble gjennomført en tredje T-test, for å undersøke om sivilstatus hadde noe å si for svarene. Det var ingen signifikante forskjeller mellom enslige og de med partner, og det viste ingen funn som sier at den ene gruppen svarer høyere enn den andre på alle variablene.

I tillegg til sivilstatus, ble det også gjennomført en T-test for å undersøke funnene mellom menn og kvinner. Antall menn som deltok i undersøkelsen var 17 stykk, noe som var utgjør 20% av utvalget. På grunn av det begrensede utvalget, valgte man å ikke presentere noen funn om differanser mellom kjønnene, fordi antall menn ikke var representative nok for å få et betydelig resultat.

4.6 Studenters tanker om Norsk Hotellhøgskole

Gjennom å gjøre en ANOVA test på 1. trinn til 3. trinn i Reiselivsledelse og Hotelledelse, fant man følgende funn. En ANOVA test står for «analysis of variance», og testen brukes til å analysere tre ulike grupper for å undersøke eventuelle forskjeller. I analysen som ble foretatt, viser den til ingen signifikante forskjeller mellom svarene imellom de tre gruppene, angående deres bekymring og stressnivå. Når man ser på svaret deres om de tenker at NHS bryr seg om studentene deres fremtid etter bachelorgraden, finnes det noen forskjeller. I figur 6 ser man at Sig. er under 0.05, som vil si at det er en signifikant forskjell mellom de tre gruppene sine svar. Man kan bekrefte den signifikante forskjellen med å se på figur 7.

ANOVA						
		Sum av kvadrater	df	Gjennomsnittlig kvadrat	F	Sig.
Jeg føler at Norsk Hotellhøgskole bryr seg om studentene sin fremtid etter bachelorgraden.	Mellom grupper	8.666	2	4.333	3.421	0.038
	Innen grupper	89.928	71	1.267		
	Total	98.595	73			
Jeg synes at Norsk Hotellhøgskole gjør nok for å forberede studentene til en fremtidig karriere etter fullført bachelorgrad.	Mellom grupper	10.759	2	5.379	3.906	0.025
	Innen grupper	97.795	71	1.377		
	Total	108.554	73			

Figur 6. ANOVA test om NHS

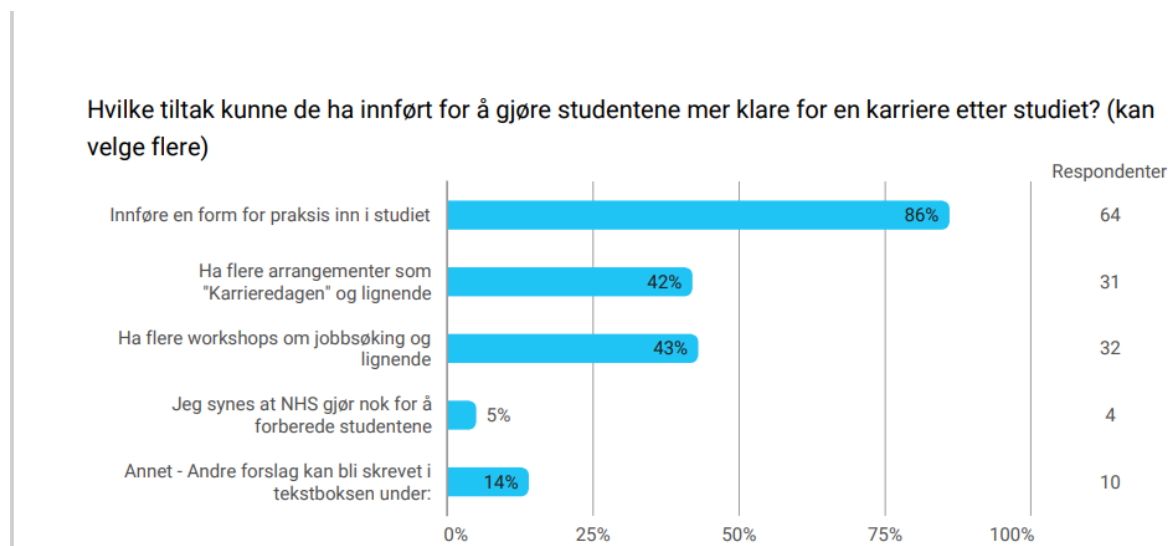
For å se på hvilken gruppe som har forskjellen, kan man se på oversikten av gjennomsnittsvarene imellom gruppene i figur 7. Man kommer frem til at studentene fra 2. trinn har en større gjennomsnittsverdi i forhold til 1. og 3. trinn. Studentene svarte på en skala fra 1 til 5. Gjennomsnittet på studentene er på 3.33, noe som tilsier at studentene fra 2. trinn var mer enn fornøyd med NHS sin innsats om det å forberede studentene til arbeidslivet, og

studentene synes at NHS bryr seg om deres fremtid. Selv om verdien er høyere på 2. trinn og er over medianen, er ikke en verdi på 3.33 så høy. På grunn at det store avviket mellom trinnene, ønsker man på etterkant av undersøkelsen diskutere om koronapandemien kan spille en rolle i hvordan de svarer.

	Trinn	Antall	Gjennomsnitt	Standardavvik	Minimum	Maksimum
Jeg føler at Norsk Hotellhøgskole bryr seg om studentene sin fremtid etter bachelorgraden.	1	15	2.53	1.060	1	5
	2	18	3.33	1.085	1	5
	3	41	2.54	1.164	1	5
	Totalt	74	2.73	1.162	1	5
Jeg synes at Norsk Hotellhøgskole gjør nok for å forberede studentene til en fremtidig karriere etter fullført	1	15	2.40	1.056	1	4
	2	18	3.33	1.188	1	5
	3	41	2.46	1.206	1	5
	Totalt	74	2.66	1.219	1	5

Figur 7. Oversikt over gjennomsnittsvar av spørsmål om NHS.

Respondentene ble også bedt om å svare på hvilke tiltak de ønsket å få innført for å gjøre studentene mer klare for en karriere etter studiet.

Figur 8. Tiltak for å gjøre studentene forberedt

Som svaralternativ hadde respondentene valget å velge flere enn en verdi på spørsmålet om tiltak. Ved å se på figur 8, ser man at hele 64 stykk (86%) av respondentene ønsket å innføre en form for praksis inn i studiet. 31 stykk (42%) ønsker å ha flere arrangement som karrieredagen, imens 32 stykk (43%) ønsket flere workshops om jobbsøking og lignende. Kun 4 respondenter syntes at NHS gjør nok for å forberede studentene for en karriere etter studiet, noe som utgjør 5% av respondentene.

De som svarte Annet på spørsmålet, hadde muligheten til å legge inn ekstra tekst, noe som kan være ekstra interessant for NHS som institutt å undersøke. En utbredelse mellom svarene oppgitt er at studentene ønsker å ha bedre informasjonsflyt angående jobbmuligheter etter endt studier. Det er også et ønske om å fornye kursinnholdet, og at studieforløpet skal følge en rød tråd, og at fagene skal ha mer relevans blant hverandre.

5. Diskusjon

I figur 1 fikk man en helhetlig oversikt over hvordan studentene på Norsk hotellhøgskole har svart på undersøkelsen. Generelt sett, holder respondentene fra NHS seg rundt verdien 3 på påstandene om negative følelser som bekymring og stress, og opprettholder et middels nivå i sin persepsjon om overgangen. Studentene holder seg relativt nøytrale i deres persepsjon i overgangen. I diskusjonsdelen vil man knytte teori opp mot resultatene man har fått fra den kvantitative undersøkelsen, og forske på eventuelle funn.

5.1 NHS sine studier mot hverandre

Hovedresultatet med denne undersøkelsen er at de som studerer Hotelledelse, har mer bekymring og stressnivå sammenlignet med Reiselivsledelse. Dette funnet bekrefter antagelsen om at studenter fra de to studiene på NHS har ulike opplevelser i sitt studieforløp, og annerledes tanker angående overgangen fra universitetet til arbeidslivet. Spesielt på påstanden om bekymring knyttet til å fulltidsjobb relevant for studiet, var gjennomsnittet 0.58 høyere hos Reiselivsledelse studenter. Selv om at studentene på NHS totalt sett har en nøytral respons, påvirker studentene fra reiselivsledelse det totale gjennomsnittet. Alle påstandene om negative følelser om overgangen er over medianen på 3 hos de som studerer reiseliv (figur 3). Unntaket er påstanden om å droppe ut av studiet der verdien er rundt 2, men der har også reiselivsledelse en høyere verdi. En spekulasjon av resultatet, er at Reiselivsledelse har en høyere bekymring om fulltidsjobb, med tanke på at studiet er såpass generelt, i forhold til Hotelledelse, som har et større fokus på kun hotellbransjen.

5.2 Arbeidserfaring

I tillegg til å undersøke de to studiene opp imot hverandre, ønsker man å se nærmere på hvor mye arbeidserfaring påvirker studentenes svar. Ifølge studier fra Portugal og Storbritannia som ble nevnt i teoridelen, har arbeidserfaring mange positive effekter. Det gjør studentene mer klare for arbeid, det gjør det lettere å finne seg jobb etter uteksaminering. Selv om arbeidserfaring empirisk sett er assosiert til mindre negative følelser om overgangen, kan for mye arbeid gi negativt nivå av mental helse, som stress. Spesielt irrelevant arbeidserfaring ga negativ effekt i å finne jobb etter uteksaminering. Siden relevant arbeidserfaring knyttet opp mot studiet er så viktig, legger man vekt på praksisplass som tema for studentene. For å oppsummere, finnes det teoretisk sett mange positive sider med praksisplass. Praktisk erfaring forbedrer persepsjonen til studentene for å gå ut i arbeid. Det gir dem en mer problemfri overgang, og øker sannsynlighet for å finne seg jobb etter arbeid. Det finnes også negative områder som studenter har opplevd andre steder i verden. Indiske studenter har negative intensjoner med å velge hotell som deres karriere, på grunn av dårlige erfaring i praksis. Denne teorien viser også at alle opplevelser og erfaringer knyttet opp mot hotell, ikke nødvendigvis er positive.

Selv om teorien forteller at det også finnes negative sider med praksisplass, ønsker fremdeles over 4/5 av studentene å innføre en form for praksis i studieprogrammet.

Teorien om at studentene må utsette seg for arbeid og påta seg erfaring knyttet opp til arbeidslivet for å være mer klar for arbeidslivet, kan undersøkes nærmere ved å se på figur 4. I T-testen om arbeidserfaring, har man funnet ut at de med 6 år og mindre arbeidserfaring har gjennomsnittlig høyere svar på bekymring og stressnivå enn de med 7 år og mer arbeidserfaring. Resultatet forteller at arbeidserfaring kan assosieres med bekymring og stress, og at de med mer arbeidserfaring er mindre stresset i å gå ut i fulltidsjobb, og har mindre negative følelser angående overgangen til arbeidslivet. Gjennom tidligere teori og

resultat i fra denne undersøkelsen, får man frem en tydelig assosiasjon mellom arbeidserfaring og nivået av bekymring og stress om overgangen.

Et interessant funn var unntaket, der gruppen med høyere arbeidserfaring var 0.25 mer bekymret om å ikke finne seg studierelevant jobb, enn de med mindre arbeidserfaring. Dette kan skyldes mange årsaker. En antagelse er at studentene har hatt nok arbeidserfaring til å vite at å finne fulltidsjobb etter studiet ikke blir en like stor utfordring, i forhold finne en fulltidsjobb relevant for studiet på NHS. At en student har mye arbeidserfaring, trenger det ikke nødvendigvis å bety at de har mye arbeidserfaring relevant for studiet de studerer. Det kan tyde på at all arbeidserfaring ikke er relevant for å forbedre studentens persepsjon om overgangen.

I T-testen om reiselivsrelatert arbeidserfaring i figur 5, er det ikke en klar sammenheng på hvordan respondentene svarer, og man kan ikke assosiere relevant arbeidserfaring med resultatet på undersøkelsen. Man kan diskutere at de studentene allerede i reiselivsbransjen ikke er like bekymret for å finne seg jobb etter studiet. Derimot, kan de muligens kjenne på negative følelser av å bli ferdig med studiet, og å gå ut i fulltidsjobb. Det kan være på grunn av at de vet hvordan det er å være involvert i den bransjen, og kan ha hatt dårlige forutsetninger for å gjøre det som en fulltidsjobb etter uteksaminering.

De som ikke er involvert reiselivsbransjen, kan antagelig ha andre tanker. Det kan vær at de kjenner seg mer bekymret for å finne seg jobb etter studiet, fordi de ikke har vært involvert i reiselivsbransjen. På grunn av deres manglende erfaring i bransjen, kan det gjør at de ikke har noen som helst forutsetninger om å ha en jobb innenfor reiselivsbransjen som sin karriere etter uteksaminering.

For å få studentene til å ha mer arbeidserfaring, spesielt relevant arbeidserfaring, er praksisplass under studieforløpet en god måte for å utsette dem for arbeidsmarkedet og reiselivsbransjen, og dermed gjøre dem mer forberedt, og mindre bekymret og stresset for å gå ut i arbeidslivet.

5.3 Praktisk erfaring

Som også er tidligere nevnt, fikk García-Aracil et al. frem i deres undersøkelse at praktisk erfaring gir studentene en mer positiv persepsjon om overgangen til arbeidslivet.

Dersom praksisperiode i studiene på NHS hadde vært implementert, kunne tallene om akademisk engasjement og innsats vært høyere på NHS i forhold til hvordan det er nå. Studentene fra Portugal hadde synlig større persepsjoner om sin egen innsats, noe som kan tyde på at deres form for praksisplass kan fungere. NHS har mulighet til å iverksette en form for praksistid under studieforløpet, for å få resultatet mer lik studentene fra Portugal. Praksis kan prøves ut i studiene på NHS, for å gi studentene mer positiv persepsjon om overgang til arbeidslivet, og et antageligvis lavere bekymring og stressnivå om å gå ut i fulltidsjobb.

En antagelse for resultatet som ikke er relevant for praksisplass er at studiene fra García-Aracil sin undersøkelse har et betydelig annerledes studieprogram enn de fra NHS.

Fagprogrammet til økonomi, samfunnsvitenskap og juss kan gjøre at de portugisiske studentene har forskjellig behov når det kommer til akademisk engasjement og innsats.

Vi har kommet frem til at praksisplass kan bidra til å forbedre overgangen til arbeidslivet for studentene. Selv om negative sidene om praksisplass teoretisk knytter seg opp mot hotelledelse, har fremdeles hotelledelse opplever studenter fra hotelledelse mindre nivå av bekymring, stress og negative tanker om å gå ut i arbeidslivet. Andre faktorer kan også spille en rolle i forskjellen i svaret mellom studiene. Hotelledelse sitt studieprogram eller

professorer kan også påvirke resultatet, eller andre faktorer som man ikke har samlet inn data på i denne undersøkelsen.

Praksisplass er høyt etterspurt hos studentene ved NHS (figur 8), og 86% av studentene syntes at en form for praksis hadde gjort dem mer forberedt for en karriere etter uteksaminering. Selv om å ha praksisplass er et ønske hos mange, finnes det som tidligere nevnt både fordeler og ulemper med å innføre praksis i studieforløpet. Dersom NHS skulle innføre dette, krever det mye planlegging og en total omarbeidelse i studieplanen til studentene. Et ønske hos studentene var å forbedre kursinnholdet, og å ha mer relevans i fagene, og en omarbeidelse kan være løsningen på dette.

Med tanke på hvor få personer som har vært fornøyd med innsatsen til NHS om å forberede studentene på en karriere etter studiet, burde NHS ser nærmere på dette.

5.4 Korona-pandemiens påvirkning

En årsak for at resultatet ble sånn det ble, kan ha blitt påvirket av Korona-pandemien. Man ønsker å drøfte årsaken for at ANOVA-testene sine resultat viste at 2. trinn på NHS hadde andre holdninger, angående NHS sin innsats om å forberede studentene. På grunn av dette var et funn som ble oppdaget etter å ha samlet inn data og fullført undersøkelsen, ønsker man å fremstille svaret gjennom teori.

Det har vært betraktelig mindre folk som jobber med reiseliv under pandemien, alt fra flyplass, restauranter, hotell og reiselivsrelaterte yrker. Det gir studentene mindre sjans for å få arbeidserfaring, ikke minst erfaring på en arbeidsplass relevant for studiene. I fra 2019 til 2020 gikk antall nordiske kommersielle overnattinger fra 69,7 millioner til 28,2 millioner, noe som tilsvarer en reduksjon på hele 59,5%. I 2021 fikk antall overnattinger en økning fra fjoråret til 32,5 millioner. Økningen er liten, og differansen fra året 2019 er på hele 45,5%, ettersom pandemien enda var pågående (Statistikknett reiseliv, 2021). Når overnattingene har avtatt betraktelig fra 2019, gjør det at antall ansatte på hotell og camping har måtte blitt redusert kraftig. Spesielt hotellkjeden Nordic Choice ble påvirket av pandemien, og måtte permittere rundt 7500 ansatte i Norden (Brunborg & Ghaderi, 2020). Det gjør at studentene ved NHS, spesielt de fra hotelledelse, hadde reduserte muligheter til å skaffe seg arbeidserfaring innenfor sitt felt i løpet av studieforløpet. Dette er problematisk, når arbeidserfaring kan assosieres med mindre stress og bekymring. Heldigvis er det ikke begrenset antall ansatte på hotell for alltid. Korona-pandemien avtar, og i desember 2021 nevner Nordic Choice-sjef Torgeir Silseth at de dropper massepermittinger, og beholder 5000 av sine ansatte i Norge (Bøe et al., 2021).

Man kan indirekte komme frem til at pandemien har hatt en påvirkning på negative følelser til studenter fra NHS. I studien fra Yunus et al. kommer de frem til en konklusjon at nedstengingen under pandemien hatt en signifikant påvirkning på Malaysiske studenters

negative følelser. De negative følelsene studentene opplever er angst, depresjon, og stress (Yunus et al., 2021, s. 2). For å direkte sammenligne om Korona-pandemien har en direkte påvirkning på studentenes bekymring og stress, kan det bli gjennomført en annen kvantitativ studie med lignende spørsmål, påstander og variabler, om noen års tid.

6. Konklusjon

Undersøkelsen har forsket på 83 studenter ved Norsk hotellhøgskole, for å få et større syn på studentens persepsjon på overgangen mellom universitetet og arbeidslivet.

Studentene ved Norsk Hotellhøgskole opplever et middels nivå av negative følelser, som bekymring, og stress. Det som kan forårsake at gjennomsnittet på respondentene ikke er høyere, er på grunn av valg av studium, og antall år med arbeidserfaring. Studenter ved Reiselivsledelse skårer over medianen på testene, og opplever en mer negativt ladd holdning til overgangen. Arbeidserfaring har også en påvirkning på hvordan studentene svarer, og de med 7 år og mer arbeidserfaring har mer positive holdninger til overgangen.

6.1 Videre undersøkelser

Selv om resultatene for undersøkelsen er omfattende for Norsk hotellhøgskole, er det mulig å gjennomføre studier på andre institutt i Norge som tilbyr reiselivsledelse og hotelledelse.

Det hadde også vært interessant å finne ut hvordan studenter fra andre institutt og studium på Universitetet i Stavanger hadde svart på spørreskjemaet, og om hvilke tanker og negative følelser de har knyttet opp mot overgangen ut i arbeidslivet.

For videre undersøkelser kan man inkludere faktorer som spørsmål om koronapandemien, og om det spiller en rolle i en respondents svar.

7. Litteraturliste

Brennan, J., Blaskó, Z. & Little, B. M. (2002). *UK graduates and the impact of work experience*. (A report to the HEFCE by the Centre for Higher Education Research and Information (CHERI)). https://dera.ioe.ac.uk/5171/1/rd17_02.pdf

Brunborg, I. & Ghaderi, H. (2020, 18. mars). Nordic Choice permitterer minst 7.500 ansatte i Norden. *E24*. Hentet fra <https://e24.no/naeringsliv/i/opGoa0/nordic-choice-permitterer-minst-7500-ansatte-i-norden>

Bøe, E., Moe, S. & Rustad, M. E. (2021, 22. desember). Nordic Choice dropper masse-permitteringer. *E24*. Hentet fra <https://e24.no/naeringsliv/i/JxRLq4/nordic-choice-dropper-massepermitteringer>

European Commission. (2013). Apprenticeship and Traineeship Schemes in EU27: Key Success Factors. A Guidebook for Policy Planners and Practitioners. *European Union*. Hentet fra <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=11348&langId=en>

García-Aracil, A., Monteiro, S., Almeida, L. S. (2021). Students' perceptions of their preparedness for transition to work after graduation. *Active Learning in Higher Education* 2021, Vol. 22(1) 49–62. <https://doi.org/10.1177/1469787418791026>

BRUK (García-Aracil et al., 2021, s. **TIL Å REFERERE**)

Ghosh, P. & Jhamb, D. (2021). How is the influence of hotel internship service quality a measurable factor in student interns' behavioral intentions? Mediating Role of Interns' Satisfaction. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 21(3), 290–311.

<https://doi.org/10.1080/15313220.2021.1912688>

Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2016) *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. (5. utg.). Oslo: Abstrakt

Kim, S. Y., & Shin, Y. S. (2019). Validity and reliability of the transition shock scale for undergraduate nursing students. *The Journal of Korean Academic Society of Nursing Education*, 25(1), 17-26. <https://doi.org/10.5977/jkasne.2019.25.1.17>

Malt, U. & Grønmo, S. (2020, 26. november). Likert-skala. *I Store Norske Leksikon*. <https://snl.no/Likert-skala>

Nayak, M. S. D. P, Narayan, K. A. (2019). Strengths and weaknesses of online surveys. *IOSR Journal of Humanities and Social Sciences*, 24(5), 31-38. Hentet fra <https://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol.%2024%20Issue5/Series-5/E2405053138.pdf>

Peltz, J. S., Bodenlos, J. S., Kingery, J. N., & Rogge, R. D. (2020). The role of financial strain in college students' work hours, sleep, and mental health. *Journal of Am*

erican College Health, 1. <https://doi.org/10.1080/07448481.2019.1705306>

Statistikknett reiseliv. (2022). Nordiske perspektiver. Hentet fra

https://www.statistikknett.no/reiseliv/internasjonalt/norden/Status_Norden_Marked_750.aspx

Stewart, A., Owens, R., & O'Higgins, N. (2021). *Internships, Employability and the Search for Decent Work Experience*. Edward Elgar Publishing Limited.

<https://doi.org/10.4337/9781800885042>

Tjernshaugen, A., Hiis, H., Bernt, J. F., Braut, G. S. & Bahun, V. B. (2022, 12. april).

Koronapandemien. *I Store Norske Leksikon*. <https://sml.snl.no/koronapandemien>

Universitetet i Stavanger. (2022, 18. januar). *Reiselivsledelse bachelor*. Hentet fra

<https://www-uis-no.ezproxy.uis.no/nb/studietilbud/reiselivsledelse-bachelor#karrieremuligheter>

Yunus, M. M. A. W. M. Y., Badri, S. K. Z., Panatik, S. A. & Mukhtar, F. (2021). The Unprecedented Movement Control Order (Lockdown) and Factors Associated With the Negative Emotional Symptoms, Happiness, and Work-Life Balance of Malaysian University Students During the Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic. *Frontiers in Psychiatry*, 11, 566221–566221. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2020.566221>

8. Vedlegg

Uavhengig prøvetest (Independent samples test)										
		Levenes		Igjennom- snitt						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Forskjell i gjennom- snitt	Std. feilforskjell	95% konfidensin- tervall av differansen	
									Nedre	Øvre
Jeg er bekymret for å ikke finne meg en jobb etter fullført	Lik varians antatt	0.010	0.919	0.537	73	0.593	0.199	0.371	-0.541	0.940
	Ulik varians antatt			0.535	59.053	0.595	0.199	0.373	-0.546	0.945
Jeg er bekymret for å ikke finne meg jobb som er relevant for	Lik varians antatt	0.586	0.447	1.655	73	0.102	0.588	0.355	-0.120	1.295
	Ulik varians antatt			1.635	57.227	0.108	0.588	0.359	-0.132	1.307
Jeg føler på et stort press i det å finne en fulltidjobb rett etter	Lik varians antatt	0.842	0.362	1.454	73	0.150	0.543	0.373	-0.201	1.287
	Ulik varians antatt			1.488	64.100	0.142	0.543	0.365	-0.186	1.272
Tanken på å bli ferdig med studiet stresser	Lik varians antatt	0.753	0.388	1.348	73	0.182	0.491	0.364	-0.235	1.217
	Ulik varians antatt			1.360	61.424	0.179	0.491	0.361	-0.231	1.213
Tanken på en fulltidjobb etter studiet	Lik varians antatt	0.001	0.975	1.242	73	0.218	0.459	0.369	-0.277	1.195
	Ulik varians antatt			1.237	58.943	0.221	0.459	0.371	-0.283	1.201
Under studieforløpet, så har jeg hatt tanker om å droppe ut av studiet.	Lik varians antatt	0.242	0.624	0.223	73	0.824	0.084	0.376	-0.665	0.833
	Ulik varians antatt			0.222	58.541	0.825	0.084	0.378	-0.673	0.841

Figur 9. Levenes test